

Pályamű

**a Balassagyarmati Törvényszék Büntető Kollégiumának működésével
kapcsolatos hosszú távú tervekről és azok megvalósításának ütemezéséről**

Készítette:
dr. Kozma-Kovács Krisztina
törvényszéki tanácselnök

2024.

Bevezetés

A büntető kollégium vezetése széleskörű, elmélyült szakmai tudást igényel. Megtiszteltetés, kihívás, következetességen és a kollégák tiszteletén alapuló szolgálat.

A szakmai önéletrajzomban bemutatott közel két évtizedes bírói pályafutásom során szerzett tapasztalataim olyan ismeretanyag elsajátítását tették lehetővé a számomra, mely reményeim szerint elegendő ahhoz, hogy a Balassagyarmati Törvényszék büntető ügyszakának kollégiumvezetői tisztségét felkészülten tudjam ellátni. Álláspontom szerint a munkához való hozzáállásom is lehetővé teszi, hogy kinevezésem esetén hasznára váljak a Balassagyarmati Törvényszék Büntető Kollégiumának.

Pályázatom kedvező elbírálása esetén törekedni fogok arra, hogy igazgatási munkámmal elősegítsem a büntető ügyszakban dolgozó bírák és igazságügyi alkalmazottak időszerű és hatékony munkavégzését.

Az ítélezésben esetleges kinevezésem esetén is szeretnék az igazgatási szabályzatban előírtnál szélesebb körben részt venni, hiszen az ítélezésben való aktív részvétel biztosítja a jövőben is a számomra azt a tapasztalati alapot, melynek felhasználásával a szerteágazó kollégiumvezetői feladatokat jó színvonalon láthatom el.

A Balassagyarmati Törvényszék Büntető Kollégiumának munkáját az 1995. május hó 01. napja és 2023. szeptember hó 27. napja közötti időszakban dr. Kovács István kollégiumvezető szervezte és vezette. A kollégium jelenlegi működését alapvetően az általa – a 2019. február hó 19. napján előterjesztett pályaműben - kitűzött célok, az azok megvalósítására törekvés határozza meg. Az elért eredmények megtartására – az új kihívásokra figyelemmel, akár a korábbtól eltérő módon és tartalommal – a jövőben is törekedni kell.

A kollégiumvezető feladatait meghatározó szabályok

A kollégiumvezető a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (továbbiakban: Bszi) 124.§ (1) bekezdése értelmében szervezi a kollégium munkáját, évente beszámol a kollégiumnak a pályázatához csatolt pályaművében szereplő – az adott időszakra vonatkozó – tervek megvalósulásáról, a megelőző naptári évben a kitűzött célok és intézkedések végrehajtásáról és eredményéről, és ellátja a jogszabály, az OBH elnökének szabályzata vagy az OBH elnökének határozata, továbbá a bíróság szervezeti és működési szabályzata szerint hatáskörébe utalt igazgatási feladatokat.

A bíróságok igazgatásáról rendelkező szabályzatról szóló 6/2015. (XI.30.) OBH utasítás 28. §-ában foglaltak szerint, a kollégiumvezető szervezi és vezeti a kollégium munkáját. A kollégiumvezető feladata különösen:

- évente beszámol a kollégiumnak a pályázatához csatolt pályaműben szereplő tervek megvalósulásáról, a megelőző naptári évben kitűzött célok és intézkedések végrehajtásáról és eredményéről,
- a kollégiumvezetői tevékenységéről beszámol az ítéletábra vagy a törvényszék elnökének,
- az egységes jogalkalmazási gyakorlat elősegítése érdekében figyelemmel kíséri és elemzi a bírák, a felülvizsgálati, másodfokú vagy felülvizsgálati ügyeket tárgyaló tanácsok ítélezési tevékenységét,
- összegyűjti és elemzi, szükség esetén a kollégium elé terjeszti a vitás jogalkalmazási kérdéseket,

- összehívja a kollégium ülését és a napirendhez kapcsolódó előterjesztés előkészítéséről gondoskodik,
- évenként összegzi a másodfokú, a harmadfokú, a felülvizsgálati ügyeket tárgyaló tanácselnökök feljegyzéseinek általánosítható tapasztalatait, hasznosításukat előkészíti,
- ellenőrzi a kollégiumon belül az eljárási határidők és ügyviteli szabályok megtartását, ennek érdekében betekint az eljáró bíró vagy a tanácselnök által a Bűsz. előírásai szerint vezetett nyilvántartásba; e feladatot a kollégium illetékességi területéhez tartozó járásbíróságokon is ellátja,
- ellátja a jogegységi eljárással összefüggő, a Bszi. 26. § (3) bekezdése szerinti feladatokat, az elvi határozatokat (elvi döntéseket) rendszerezi, elemzi,
- ellátja a bírósági titkárok, a bírósági fogalmazók, a bírósági ügyintézők és az egyéb igazságügyi alkalmazottak képzésének a szakmai irányítását, felügyeletét,
- közreműködik a bírák ítélkező tevékenységének vizsgálatában, a bírák munkájának értékelésében,
- a közérdekű bejelentések és a panaszügyek intézésében részt vesz,
- javaslatot tesz - a szolgálati út betartásával - a jogalkalmazás egységének biztosítása érdekében a Kúria kollégiumvezetőjének és az ítélőtábla elnökének a jogegységi eljárás indítványozására,
- irányítja és szervezi a tanácselnöki feljegyzések ismertetését,
- ellátja azokat a feladatokat, amelyeket a Bszi., egyéb jogszabály, az OBH elnökének szabályzata, határozata, intézkedése, valamint a szervezeti és működési szabályzat a hatáskörébe utal,
- előterjeszti - a szolgálati út betartásával - az ítélkezést segítő, támogató, központi intézkedés igénylő javaslatát, különösen a képzés, jogszabályalkotás, szabályzatalkotás, -módosítás körében,
- javaslatot tesz fegyelmi, kártérítési eljárás kezdeményezésére, megindítására,
- ellátja a bírósági határozatok anonimizálásával és közzétételével kapcsolatban a bíróságokra háruló feladatok végrehajtásáról szóló OBH utasításban számára meghatározott feladatokat.

A Balassagyarmati Törvényszék 2020.El.II.B.56-I. számú Szervezeti és Működési Szabályzata II. Fejezet A) pontjának 18-20.§-ai a kollégium működésével kapcsolatban tartalmaznak részletes szabályokat, míg a kollégiumvezető feladatairól a IV. Fejezet 81.§-a, összhangban a bíróságok igazgatásáról rendelkező szabályzatról szóló 6/2015.(XI.30.) OBH utasítás 28.§-ában írottakkal.

Az SZMSZ értelmében a kollégium szakmai munkáját a kollégiumvezető irányítja. A kollégium nyilvánít véleményt – a járásbíróági állásra benyújtott pályázat kivételével – a bírói álláspályázatokról, részt vesz a bírói szakmai tevékenység értékelésében, véleményezi az ügyelosztási rendet, véleményt nyilvánít a Bszi. 131.§ c) pontjában meghatározott vezetői álláspályázatokról és kezdeményezheti a bírósági vezető vizsgálatának elrendelését vagy felmentését, valamint ellátja a törvény által meghatározott egyéb feladatokat.

A kollégiumi üléseket a kollégiumvezető hívja össze. A kollégium ügyrendjére - a bírák javaslatait figyelembe véve - a kollégiumvezető tesz előterjesztést, melyet a kollégium fogad el. Elemzi és figyelemmel kíséri a bírák és a másodfokú tanácsok ítélkezési tevékenységét. Feladata a vitás jogalkalmazási kérdések elemzése, szükség esetén e vonatkozásban előterjesztés készítése a kollégium részére, a tanácselnöki feljegyzések, a másodfokú ítélkezés általánosítható tapasztalatainak évenkénti összegzése, hasznosítása. Figyelemmel kíséri továbbá az eljárási határidők és az ügyviteli szabályok érvényesülését. Ellátja a jogegységi eljárással kapcsolatos feladatokat, rendszerezi, elemzi az elvi határozatokat. Közreműködik a fogalmazók, bírósági titkárok, a bírósági ügyintézők és egyéb igazságügyi alkalmazottak

képzésében. A törvényszék elnöke által elrendelt bírói értékelések esetében vizsgálóként közreműködik a bírák munkájának értékelésében, vagy kijelöli a vizsgálat lefolytatását végző bírót. Részt vesz az ítélőtábla azonos ügyszakában működő kollégium munkájában. Közreműködik a panaszügyek intézésében. Részt vesz a bíróság jelentéstételi, véleményezési, tájékoztatási kötelezettségének teljesítésében. Szakmailag felügyeli és irányítja a szakág szerinti kezelő- és leíró irodák munkáját. Folyamatosan tájékoztatja a törvényszék elnökét a kollégium munkájáról. A kollégium és a saját igazgatási tevékenységéről évente beszámolót készít, melyet vezetői értekezleten ismertet. Elvégzi a törvényszéken az ügyek kiosztását. Bírói álláshely megüresedése esetén döntés előkészítő javaslatot készít az elnök részére, melyben részletesen ismerteti az álláshely betöltésének indokait.

A kollégiumvezető igazgatási tevékenységét a törvényszék elnöke és elnökhelyettese irányítja és ellenőrzi.

A fenti normatívák részben egymást átfedve, részben kiegészítve határozzák meg a kollégiumvezető bírósági rendszerben betöltött szerepét, feladatait, jogosítványait. Ezekon túlmenően szem előtt kell tartani az OBH elnöke által meghatározott stratégiai célokat:

- a bíróságok teljesítsék alkotmányos kötelezettségüket - a független bírók magas színvonalon és időszerűen ítéلkezzenek,
- az emberi erőforrások optimális elosztása, hasznosítása,
- a tárgyi feltételek biztosítása, azok optimális elosztása és hasznosítása,
- a bírósági szervezet integritása, az ítéلkezés és az igazgatási munka átláthatósága, utóbbi kiszámíthatósága és ellenőrzöttsége,
- a bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése,
- a képzési rendszer fejlesztése,
- együttműködés a többi hivatásrenddel.

A kollégiumvezetői kinevezésem esetén arra fogok törekedni, hogy ezen stratégiai célok megvalósítása érdekében a fenti normatívák keretein belül végezzem a munkámat, a Balassagyarmati Törvényszék elnökének közép- és hosszú távú céljai szem előtt tartásával.

Pályaművemben nem szeretném az eltelt 5 év valamennyi ügyforgalmi adatát elemezni, hiszen az adatok, azok elemzése és az azokból levont következtetések is megtalálhatók az elnöki beszámolóknak. Szükséges azonban bemutatni azt a helyzetet, ahová a Balassagyarmati Törvényszék és az illetékességi területére tartozó járásbíróságok – a bírák, a bírósági titkárok, fogalmazók és az igazságügyi alkalmazottak közös munkájával - eljutottak az elmúlt 5 évben.

A Balassagyarmati Törvényszék és az illetékességi területén működő járásbíróságok ügyforgalmi adatai, időszerűsége és az ítéلkezés megalapozottsága

A járásbíróságok

A Balassagyarmati Törvényszék illetékességi területén három járásbíróság működik: a Balassagyarmati Járásbíróság, a Salgótarjáni Járásbíróság és a Pásztói Járásbíróság.

A járásbíróságok büntető ügyszakában jelenleg összesen 10 bíró álláshely van, melyek jelenleg be is vannak töltve.

A Balassagyarmati Járásbíróságon öt bírói álláshely van. Egyik ítéلkező bíró a járásbíróság több évtizedes bírói szolgálati idővel rendelkező elnökhelyettese. Egy kollégánk elsősorban – a növekvő számú – nyomozási bírói ügyeket intézi. Egy szintén nagyobb tapasztalatú járásbíró kollégánk 2022. decemberétől gyermekvállalás miatt tartósan távol van. A negyedik bíró kollégánk 2023. október elsejével nyert kinevezést.

A büntető ügyszakban valamennyi büntető bíró, valamennyi ügycsoportba tartozó büntetőügyet tárgyalja. A büntető nemperes ügyekben valamennyi tanács eljár.

A bírák munkáját 4 bírósági titkár segíti, a növekvő számú szabálysértési – peres és nemperes - ügyek elbírálásával, valamint a magánvádas ügyekben személyes meghallgatás és tárgyalás tartásával. Közülük egy titkár gyermekvállalás miatt 2022. augusztusától tartósan távol van. A járásbírószágra egy fogalmazó került beosztásra, aki 2019. szeptemberétől gyermekvállalás okán tartósan távol van.

A bírák és a titkárok munkáját az ügyszakban – ténylegesen, jelenleg - 12 igazságügyi alkalmazott segíti (irodavezetők, jegyzőkönyvvezetők, írnokok).

A 2019-2023. közötti időszakban a Balassagyarmati Járásbíróság elnökhelyettese és egy – a jelenleg tartósan távol lévő - járásbíró kirendelés alapján részt vettek a törvényszék munkájában is. A Balassagyarmati Járásbíróság elnökhelyettese egy korrupciós megaügyet tárgyalt, ezen felül részt vett a másodfokú ügyek intézésében is, a járásbírószági bíró pedig a Bnyf. tanács munkáját segítette.

A **Salgótarjáni Járásbíróságon** négy bírói álláshely van, melyből 3-at több éves, évtizedes ítélkezési tapasztalattal rendelkező bíró kollégáink töltenek be. Egyikük 2021. júliusától gyermekvállalás miatt tartósan távol van, azonban hamarosan – 2024. februárjától – folytatja ítélkező tevékenységét. A negyedik bíró kollégánk 2023. április elsején kezdte meg ítélkező tevékenységét a Salgótarjáni Járásbíróságon.

A büntető ügyszakban valamennyi büntető bíró, valamennyi ügycsoportba tartozó büntetőügyet tárgyalja. A büntető nemperes ügyekben, ideértve – a növekvő számú - nyomozási bírói ügyeket is, valamennyi tanács eljár.

A bírák munkáját 2 bírósági titkár és egy fogalmazó segíti. A titkárok egyike 2022. június elsején kezdte meg tevékenységét. A titkárok intézik a növekvő számú szabálysértési – peres és nemperes – ügyeket, a perújítási ügyeket.

A bírák és a titkárok munkáját az ügyszakban – ténylegesen, jelenleg - 11 igazságügyi alkalmazott segíti.

A **Pásztói Járásbíróságon** egy bírói álláshely van, melyet szintén több éves tapasztalattal rendelkező kolléga tölt be. Az itt ítélkező bíró kollégánk valamennyi, a büntető ügyek csoportjába tartozó büntetőügyet tárgyalja és a büntető nemperes ügyekben is eljár tárgyalás kérése esetén. Nyomozási bírói ügyekben esetenként (ügyeletben) jár el.

Munkáját 1 bírósági titkár segíti, a szabálysértési – peres és nemperes - ügyek elbírálásával, valamint a magánvádas ügyekben személyes meghallgatás és tárgyalás tartásával, továbbá a közvádas peren kívüli ügyekben a tárgyaláson kívüli büntető végzések meghozatalával.

A Pásztói Járásbíróságon szükség esetén egy polgári ügyszakban ítélkező bíró kollégánk is segíti a büntető ügyszak munkáját, a magánvádas ügyekben személyes meghallgatás és tárgyalás tartásával, a közvádas peren kívüli ügyekben a tárgyaláson kívüli büntető végzések meghozatalával, továbbá a szabálysértési – valamennyi peres és emelt érkezés esetén nemperes - ügyek elbírálásával.

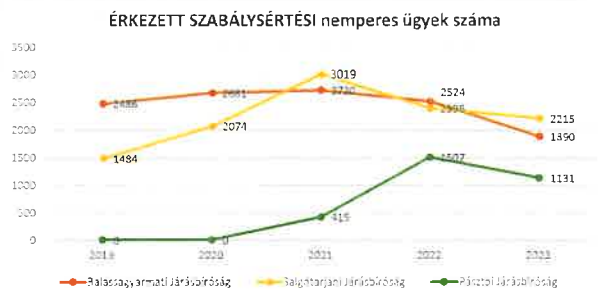
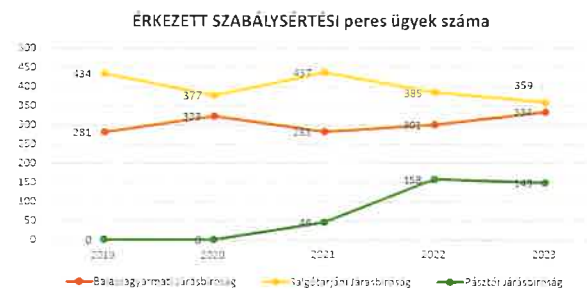
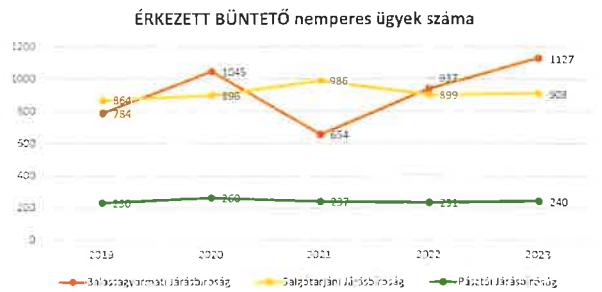
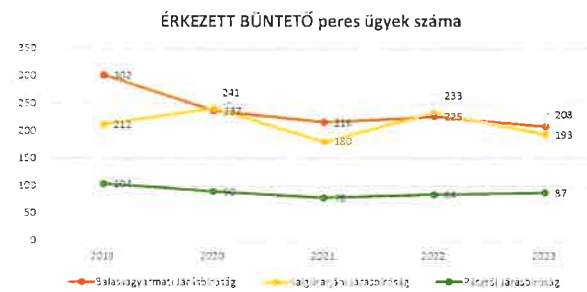
A büntető ügyszakban – ténylegesen, jelenleg – 4-5 igazságügyi alkalmazott segíti a bírók és a titkár munkáját.

Jelenleg a járásbírószágok büntető ügyszakában ítélkező bírónak a törvényszéki munkába történő bevonása (kirendelése) a létszámra és az ügyteherre figyelemmel nem lehetséges.

A járásbírók ügyforgalmi adatai

Érkezett ügyek 2019. – 2023.

1.) Érkezett ügyek	2019			2020			2021			2022			2023		
	Bgy.Jb.	St.Jb.	P.Jb.	Bgy.Jb.	St.Jb.	P.Jb.	Bgy.Jb.	St.Jb.	P.Jb.	Bgy.Jb.	St.Jb.	P.Jb.	Bgy.Jb.	St.Jb.	P.Jb.
Büntető peres	302	212	104	237	241	90	216	180	78	225	233	84	208	193	87
Szabs. peres*	281	434	0	323	377	0	283	437	46	301	385	158	334	359	149
Peres összesen	583	646	104	560	618	90	499	617	124	526	618	242	542	552	236
Bk	740	572	230	854	744	260	605	634	237	632	651	228	630	578	234
Bny	44	292	0	191	152	0	49	352	0	305	248	3	497	330	6
Szabs. nemperes	2486	1484	0	2681	2074	0	2730	3019	415	2524	2396	1507	1890	2215	1131
Nemperes összesen	3270	2348	230	3726	2970	260	3384	4005	652	3461	3295	1738	3017	3123	1371

A Balassagyarmati Járásbíróságon a büntető peres ügyek érkezése kis mértékben csökkent, de a büntető nemperes ügyek érkezésében, a bírák munkaterhét növelő Bk., Bny. ügycsoportokban nagy volumenű emelkedés tapasztalható 2022 és 2023. évben. Ezen ügycsoportokban a megemelkedett érkezést 2022. évben öt bíró, 2023. első három negyedévében 3 bíró dolgozza fel, közöttük a járásbíróság elnökhelyettese.

A Salgótarjáni Járásbíróságon a büntető peres ügyek érkezésének száma a vizsgált időszakban változó, azonban abban markáns eltérés nem tapasztalható.

A vizsgált időszakban az érkezést 2021. júliusáig 5 bíró, 2022. nyaráig 4 bíró, 2022. őszétől-2023. április elejéig 2, azóta 3 bíró dolgozza fel.

A Pásztói Járásbíróságon a büntető peres ügyek száma az utóbbi egy évben minimálisan emelkedett.

A 2021. évet megelőzően a Pásztói Járásbíróság illetékességi területén megvalósult szabálysértések generálta peres érkezést, saját szabálysértési ügyei mellett a Salgótarjáni Járásbíróság dolgozza fel, míg a nemperes érkezést, az ezen ügycsoportba tartozó saját ügyei mellett a Balassagyarmati Járásbíróság.

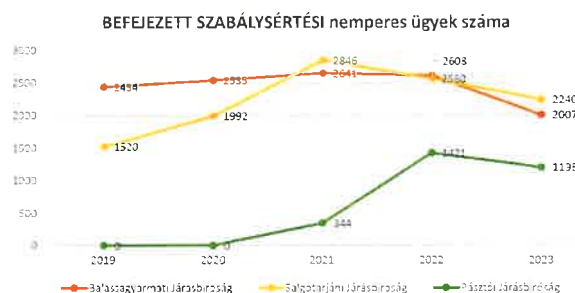
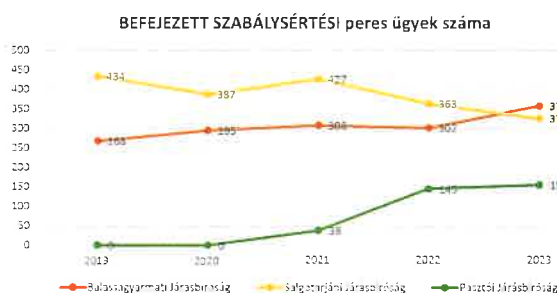
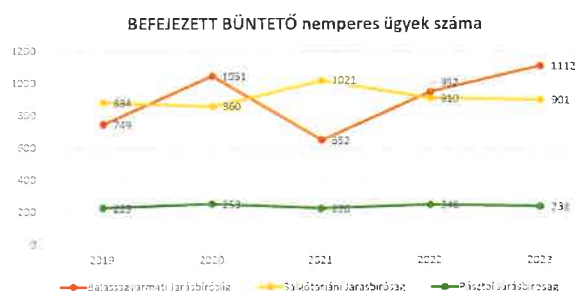
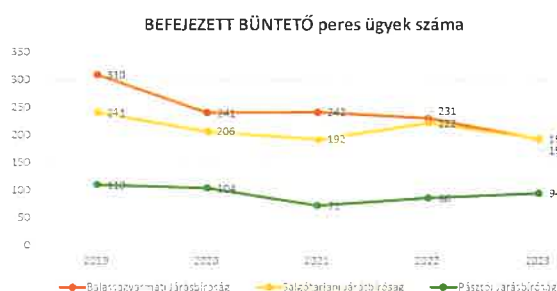
2021. évben a Pásztói Járásbíróság is bevonásra került a szabálysértési érkezés feldolgozásába, a Salgótarjáni Járásbíróság szabálysértési nem peres ügycsoportjába érkező ügyek számának nagy volumenű emelkedésére figyelemmel. A Salgótarjáni Járásbíróságon a szabálysértési nemperes ügyek érkezésének száma ugyanis a 2019-2021. évek folyamán duplájára nőtt.

A Salgótarjáni Járásbíróságon a szabálysértési ügyeket 2 titkár dolgozza fel. A szabálysértési érkezés feldolgozása a jövőben – az igazgatási vezetőkkel együttműködésben - átgondolást igényel.

A fentiek következtében a Pásztói Járásbíróságon a szabálysértési peres és nemperes ügyek száma 2022. évre nagyságrendileg emelkedett és a 2023. évben sem csökkent számottevően. A Pásztói Járásbíróságon a 2022. évtől jelentősen megnövekedett és azóta számottevően nem csökkent szabálysértési ügyeket egy bíró (szabálysértési peres ügyek) és egy titkár (szabálysértési nem peres ügyek) dolgozza fel. A titkár ügyterhe is jelentős.

Befejezett ügyek 2019. – 2023.

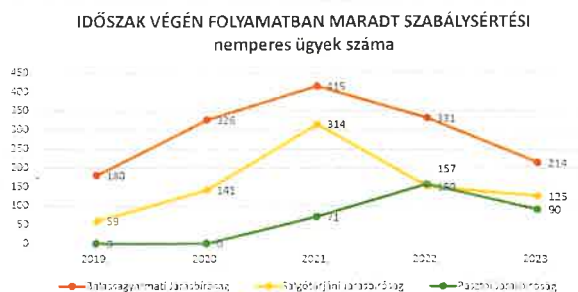
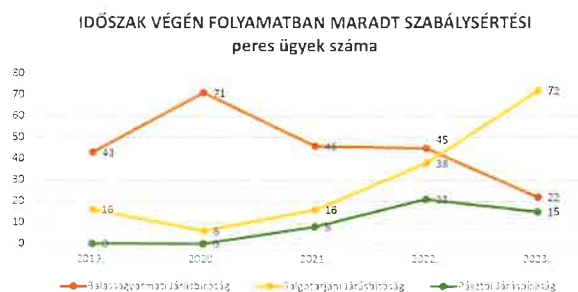
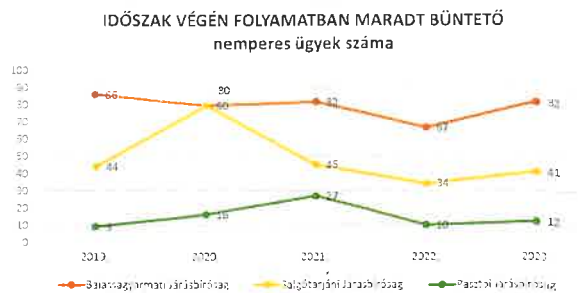
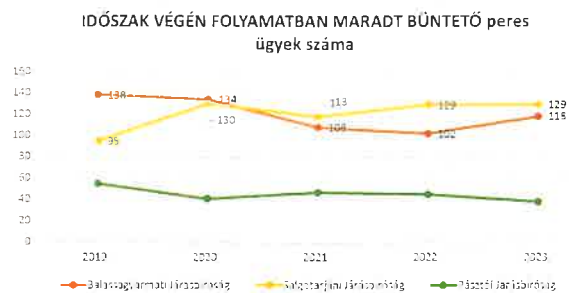
2.) Befejezett ügyek	2019			2020			2021			2022			2023		
	Bgy. Jb.	St. Jb.	P. Jb.	Bgy. Jb.	St. Jb.	P. Jb.	Bgy. Jb.	St. Jb.	P. Jb.	Bgy. Jb.	St. Jb.	P. Jb.	Bgy. Jb.	St. Jb.	P. Jb.
Büntető peres	310	241	110	241	206	104	242	192	72	231	222	86	192	193	94
Szabs. peres*	268	434	0	295	387	0	308	427	38	302	363	145	357	325	155
Peres összesen	578	675	110	536	593	104	550	619	110	533	585	231	549	518	249
Bk	705	589	229	862	708	253	602	671	226	651	659	245	612	576	232
Bny	44	295	0	189	152	0	50	350	0	301	251	3	500	325	6
Szabs. nemperes	2434	1520	0	2535	1992	0	2641	2846	344	2608	2560	1421	2007	2240	1198
Nemperes összesen	3183	2404	229	3586	2852	253	3293	3867	570	3560	3470	1669	3119	3141	1436

A járásbíróságokon a befejezett ügyek száma nagyságrendileg nem tért el az érkezett ügyek számától, ami azt jelenti, hogy az emelkedő nemperes ügyek száma mellett, a járásbíróságoknak sikerült befejezni mind a peres, mind a nemperes érkezést.

A folyamatban maradt ügyek 2019. – 2023.

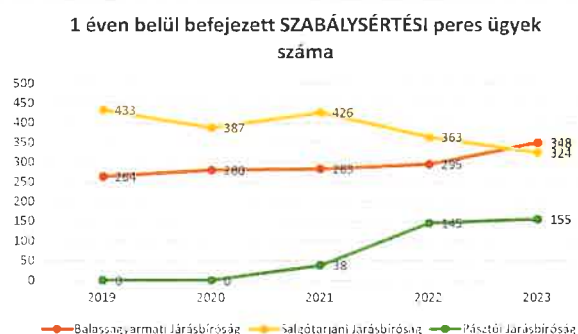
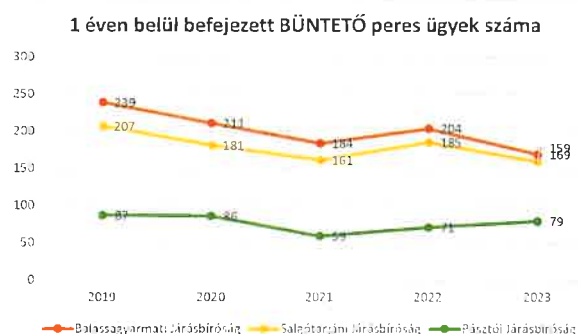
3.) Időszak végén folyamatban maradt ügyek	2019			2020			2021			2022			2023		
	Bgy. Jb.	St. Jb.	P. Jb.	Bgy. Jb.	St. Jb.	P. Jb.	Bgy. Jb.	St. Jb.	P. Jb.	Bgy. Jb.	St. Jb.	P. Jb.	Bgy. Jb.	St. Jb.	P. Jb.
Büntető peres	138	95	55	134	130	41	108	118	47	102	129	45	118	129	38
Szabs. peres*	43	16	0	71	6	0	46	16	8	45	38	21	22	72	15
Peres összesen	181	111	55	205	136	41	154	134	55	147	167	66	140	201	53
Bk	86	42	9	78	78	16	81	41	27	62	33	10	80	35	12
Bny	0	2	0	2	2	0	1	4	0	5	1	0	2	6	0
Szabs. nemperes	180	59	0	326	141	0	415	314	71	331	150	157	214	125	90
Nemperes összesen	266	103	9	406	221	16	497	359	98	398	184	167	296	166	102

2019-2023 évben a fentebb részletezett emelkedő ügyérkezéssel összefüggésben a befejezések száma is növekedett. A folyamatban maradt ügyek száma a járásbíróságokon a vizsgált időszakban nagyságrendileg nem tért el. Az egyes években mutatkozó emelkedések, illetve csökkenések az időszak végére kiegyenlítődték.

Az 1 éven belül befejezett peres ügyek 2019. – 2023.

4.) 1 éven belül befejezett peres ügyek	2019			2020			2021			2022			2023		
	Bgy Jb.	St. Jb.	P. Jb.	Bgy Jb.	St. Jb.	P. Jb.	Bgy Jb.	St. Jb.	P. Jb.	Bgy Jb.	St. Jb.	P. Jb.	Bgy Jb.	St. Jb.	P. Jb.
Büntető peres	239	207	87	211	181	86	184	161	59	204	185	71	169	159	79
Szabs. peres	264	433	0	280	387	0	283	426	38	295	363	145	348	324	155
Összesen	503	640	87	491	568	86	467	587	97	499	548	216	517	483	234
Aránya a befejezett perekből	87,0%	94,8%	79,1%	91,6%	95,8%	82,7%	84,9%	94,8%	88,2%	93,6%	93,7%	93,5%	94,2%	93,2%	94,0%

A fenti adatokból kitűnik, hogy a peres ügyek döntő többsége 1 éven belül befejeződik.

A 2 éven túl folyamatban maradt peres ügyek 2019. – 2023.

5.) 2 éven túl folyamatban maradt peres ügyek	2019			2020			2021			2022			2023		
	Bgy Jb.	St. Jb.	P. Jb.	Bgy Jb.	St. Jb.	P. Jb.	Bgy Jb.	St. Jb.	P. Jb.	Bgy Jb.	St. Jb.	P. Jb.	Bgy Jb.	St. Jb.	P. Jb.
Büntető peres	1	3	2	3	2	2	6	3	3	4	1	3	3	5	4
Aránya a folyamatban lévő perekből	0,7%	3,2%	3,6%	2,2%	1,5%	4,9%	5,6%	2,5%	6,4%	3,9%	0,8%	6,7%	2,5%	3,9%	10,5%

A 2 éven túli ügyek száma a Pásztói Járásbíróságon magasabb, a Salgótarjáni és a Balassagyarmati Járásbíróságon alacsony. A Pásztói Járásbíróságon azonban a büntető peres ügyek feldolgozását csupán egy bíró látja el, akinek munkaterhe a legmagasabb, járásbíróági szinten. Az ügyek elhúzódásában bírói mulasztás nincs.

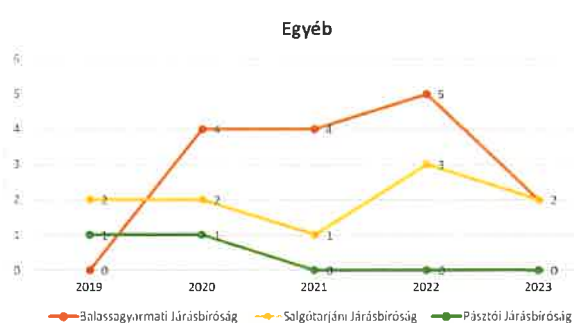
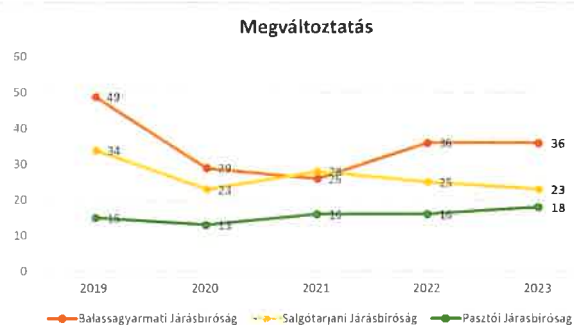
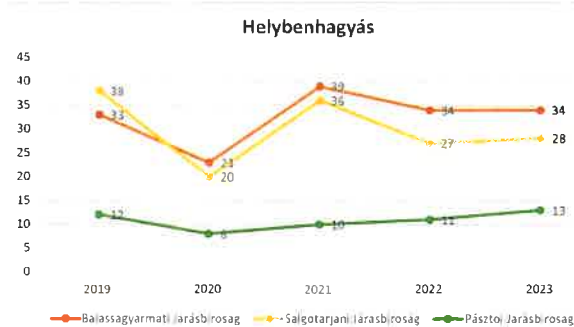
Az 5 éven túl folyamatban maradt peres ügyek 2019. – 2023.

6.) 5 éven túl folyamatban maradt peres ügyek	2019			2020			2021			2022			2023		
	Bgy. Jb.	St. Jb.	P. Jb.	Bgy. Jb.	St. Jb.	P. Jb.	Bgy. Jb.	St. Jb.	P. Jb.	Bgy. Jb.	St. Jb.	P. Jb.	Bgy. Jb.	St. Jb.	P. Jb.
Büntető peres	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Aránya a folyamatban lévő perekből	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

A járásbíróságokon 5 éven túl folyamatos ügy nincs.

Megalapozottság a járásbíróságok és a törvényszék viszonylatában 2019.- 2023.

7.) Megalapozottság: a járásbíróságok és a törvényszék viszonylatában	2019			2020			2021			2022			2023		
	Bgy. Jb.	St. Jb.	P. Jb.	Bgy. Jb.	St. Jb.	P. Jb.	Bgy. Jb.	St. Jb.	P. Jb.	Bgy. Jb.	St. Jb.	P. Jb.	Bgy. Jb.	St. Jb.	P. Jb.
Helybenhagyás	33	38	12	23	20	8	39	36	10	34	27	11	34	28	13
	37,93%	50,67%	41,38%	37,70%	41,67%	36,36%	54,93%	53,73%	35,71%	41,46%	47,37%	40,74%	43,59%	48,28%	40,63%
Megváltoztatás	49	34	15	29	23	13	26	28	16	36	25	16	36	23	18
	56,32%	45,33%	51,72%	47,54%	47,92%	59,09%	36,62%	41,79%	57,14%	43,90%	43,86%	59,26%	46,15%	39,66%	56,25%
Hatályon kívül helyezés	5	1	1	5	3	0	2	2	2	7	2	0	6	5	1
	5,75%	1,33%	3%	8,20%	6,25%	0%	2,82%	2,99%	7%	8,54%	3,51%	0%	7,69%	8,62%	3%
Egyéb	0	2	1	4	2	1	4	1	0	5	3	0	2	2	0
	0%	2,67%	3%	7%	4,17%	5%	6%	1,49%	0%	6%	5,26%	0%	3%	3,45%	0%
Törvényszék másodfokon befejezett peres ügyek száma*	87	75	29	61	48	22	71	67	28	82	57	27	78	58	32
	191			131			166			166			168		

A járásbíróságok bírái időszerűen és összességében megalapozottan dolgoznak.

A megalapozottsági mutatók alapján az a következtetés vonható le, hogy az elsőfokú ítéletek felülbírálata során azok több, mint 40 %-át a másodfokú bíróság helybenhagyja, közel 40%-át – részben vagy egészben – megváltoztatja. A felülbírálandó ítéletek maradék, kevesebb, mint 10%-ára vonatkozóan oszlik meg a hatályon kívül helyezés, illetve az egyéb módon történő befejezés.

A törvényszék:

A 2019-2021 év között a törvényszék büntető ügyszakában 7 bírói álláshely volt rendszeresítve. 2021. év végén további egy bírói állás helyet kaptunk, mely 2023. július 15. napjával került betöltésére.

A 2019-2023. év közötti időszakban a bírói állomány stabil volt, a 2023-as évre azonban ez nem mondható el. Nyugállományba vonulás okán két nagy tapasztalatú bíró (egy törvényszéki tanácselnök, 2023. május elsejétől és a kollégiumvezető 2023. szeptember 27. napjától) nem vesz részt az ítélkezésben. Ennek következtében a törvényszéken jelenleg 6 bíró – 3 tanácselnök, közöttük a Balassagyarmati Törvényszék elnöke és 3 bíró - ítélkezik az ügyszakban.

A törvényszéken egy bírósági titkár tevékenykedik, aki a bv. ügyek intézésében jár el saját hatáskörben, segítve a bírói feladatokat is ellátó tanácselnök munkáját.

A törvényszéki bírák és a titkár munkáját az ügyszakban – ténylegesen, jelenleg - 14 igazságügyi alkalmazott segíti (irodavezetők, jegyzőkönyvvezetők, írnokok).

A Balassagyarmati Törvényszék Büntető Kollégiumának 8 állandó tagja a törvényszéken szolgálatot teljesítő 8 bíró (azonban az állandó tagok száma jelenleg, ténylegesen - a fentebb említett nyugdíjazások okán 6 törvényszéki bíró) és 2 járásbírói tag: a Balassagyarmati Járásbíróság elnökhelyettese és a gyermekvállalás miatt tartósan távollévő járásbíró kollégánk.

A törvényszéken a másodfokú peres és peren kívüli felülbírálat mellett valamennyi bíró tárgyal az elsőfokú ítélkezési szinten is.

A törvényszéki elsőfokon külön problémát okoznak a gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekmények, melyeket három hivatásos bíróból álló tanácsnak kell intéznie, akik közül a tanács elnöke és a tanács egyik tagja büntetőbíró, míg a tanács másik tagja gazdasági, polgári ügyszakos bíró. Ezekben az ügyekben a törvényszék valamennyi büntető ügyszakos bíróját ellátja mind a tanácselnöki, mind a büntető ügyszakos beosztott bírói pozíciót, ami – tekintve, hogy ezek az egyidejűleg két büntetőbíró kapacitását lefoglaló eljárások hosszú pertartamúak - egyértelműen rontja a törvényszék elsőfokának időszerűségét.

A törvényszéken egy fellebbviteli tanács működik, változó személyi összetételben. Állandó összetételű másodfokú tanács kialakítására – a kis létszám és a Bnyf-es ügyekkel kapcsolatos kizárási szabályok miatt - jelenleg nincs lehetőség.

A tanácselnökök – negyedéves beosztás alapján - ugyanannyi napon tárgyalnak.

Jelenleg a két aktívan tárgyaló tanácselnök mellett ugyanaz a két előadó bíró tevékenykedik. A harmadik törvényszéki bíró bevonására a peres ügyek feldolgozásába - figyelemmel kevesebb másodfokú tapasztalatára – csak kizártság esetén kerül sor. Ez utóbbi okból, valamint az előadó bírák munkaterhének enyhítése érdekében is, egyik tanácselnöknek sem jelent problémát, ha - más tanácsban vagy a saját ügyében - előadóként is kell ítélkeznie.

A fentieken túl az ügyszakban aktívan ítélkező tanácselnökök egyike az első- és másodfokú ítélkezési tevékenységen felül a bv. bírói feladatokat is ellátja, másikuk igazgatási feladatokkal megbízott.

A hatályos Be. kizárásra vonatkozó, alkotmányos alapkövetelményen alapuló rendelkezései értelmében a fellebbezett büntető peres ügyekből olyan másodfokú tanácsstagok vannak kizárva, akik korábban eljárak. Kis törvényszék lévén ezen alkotmányos követelmény maradéktalan teljesítése, a törvényes tanács összeállítása a másodfokú ítélkezési szinten folyamatos nehézséget jelent, hosszú távú előre gondolkodást igényel, annak érdekében, hogy elkerülhessük a későbbi kizárásokat, a fellebbezett peres ügyekben az ítélkezési tevékenység ellehetetlenülését. A nyomozási bírói határozatok felülbírálatában való részvétel később, a másodfokú tanácsok összeállításánál még fokozottabb figyelmet igényel, azokban az ügyekben, ahol a fellebbező vádlott hosszabb ideig, esetleg a rendes ítélkezési időszakokon átívelően is a személyi szabadságot érintő bírói engedélyes kényszerintézkedés hatálya alatt állt.

A kis létszámra figyelemmel szakosodásra nincs lehetőség, mely egyfajta szakmai többletterhet jelent a törvényszéki bírák számára.

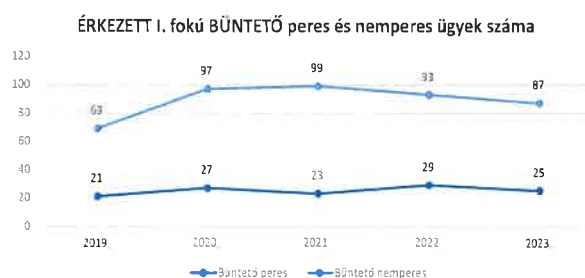
Önmagában a vegyes referáda és a kis bírói létszám miatt a fellebbviteli tanácsok megalakítása is és az elsőfokú ügyek kitűzése is folyamatos egyeztetést és nehézséget jelent a tanácselnökök és a bírák számára. Ezt fokozza a kötelező hármas tanácsos ügyekben az előkészítő ülés és a tárgyalások időpontjának egyeztetése, mind a büntető, mind a civilisztikai ügyszakos bírakkal.

A fenti körülmények okán is indokolt tehát a kollégiumvezető aktívabb részvétele az ítélkező tevékenységben. Ezen túlmenően azonban a törvényszék ítélkező tevékenységére a legjobb rálátással a törvényszék másodfoka rendelkezik. Ezen a szinten jelennek meg először az elsőfokú ítélkezéssel kapcsolatos esetleges anomáliák, illetve a tanácsban történő eljárásra tekintettel több nézőpont is felmerül valamennyi felülbíralt ügy tekintetében. Erre tekintettel is hangsúlyosnak tartom az ítélkező tevékenység megtartását, annak érdekében, hogy a kollégiumvezető ne távolodjon el a gyakorlatban felmerülő problémáktól. Gyakorlati tapasztalat nélkül, véleményem szerint rendkívül nehéz a szakmai munka irányítása.

A törvényszék ügyforgalmi adatai

Az elsőfokú érkezett ügyek

1.) Elsőfokú érkezett ügyek	2019	2020	2021	2022	2023.
Büntető peres	21	27	23	29	25
Büntető nemperes	69	97	99	93	87
Büntetés-végrehajtás	1689	2049	1222	1164	1304
Összesen	1779	2173	1344	1286	1416

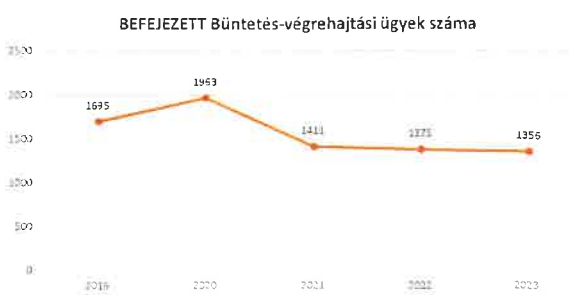
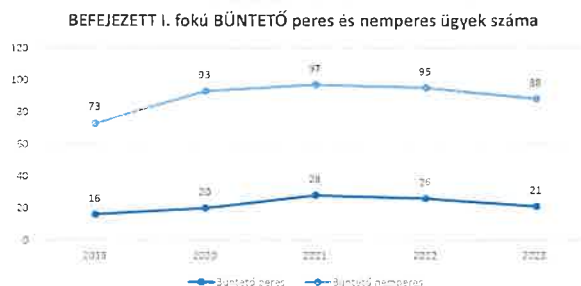
Az elsőfokú peres ügyek érkezése a vizsgált időszakban kissé hullámzó volt, de a 2019. évhez képest növekvő tendenciát mutat. Például: a 2021. évben a korábbi évhez képest csökkenés, a 2022. évben viszont 26%-os növekedés következett be.

Az elsőfokú nemperes ügyek érkezése 2020. évre nagyságrendileg emelkedett, azóta számottevő csökkenés nem tapasztalható.

A büntetés-végrehajtási ügyek száma 2020. évben növekedett, a 2021. évben bekövetkezett jogszabályi változásnak – a kártalanítás lehetősége leszűkítésének - köszönhetően 2021. évre csaknem a felére csökkent. A törvényszéken ugyanakkor a bv. bíró első- és másodfokú ítélkezési tevékenységének megtartása mellett, tanácselnökként, jelenleg egy titkár állandó segítségével intézi az ügyeket. A bv. bíró munkaterhét enyhíti - a titkár mellett - a bv. csoportban dolgozó igazságügyi alkalmazottak időszerű és hatékony munkája is.

Az elsőfokú befejezett ügyek

2.) Elsőfokú befejezett ügyek	2019	2020	2021	2022	2023.
Büntető peres	16	20	28	26	21
Büntető nemperes	73	93	97	95	88
Büntetés-végrehajtás	1695	1963	1411	1375	1356
Összesen	1784	2076	1536	1496	1465

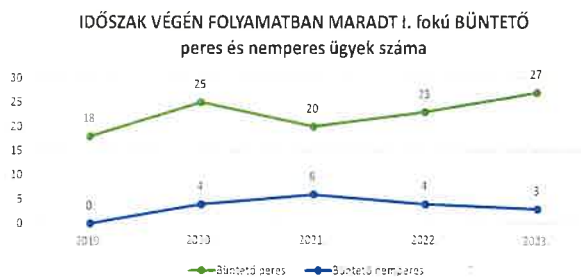

A törvényszéken a befejezett elsőfokú peres és nemperes, valamint a büntetés-végrehajtási ügyek száma nagyságrendileg nem tért el az érkezett ügyek számától, azonban a 2020. év kivételével az érkezések számát meghaladta.

A nemperes ügyek vonatkozásában a 2020. évben az érkezés és a befejezés is kb. 20%-os emelkedést mutat az előző évhez képest és nem csökkent ugyanilyen arányban az időszak végéig.

Az elsőfokú folyamatban maradt ügyek

3.) Elsőfokú folyamatban maradt ügyek	2019	2020	2021	2022	2023.
Büntető peres	18	25	20	23	27
Büntető nemperes	0	4	6	4	3
Büntetés-végrehajtás	604	690	501	290	238
Összesen	622	719	527	317	268

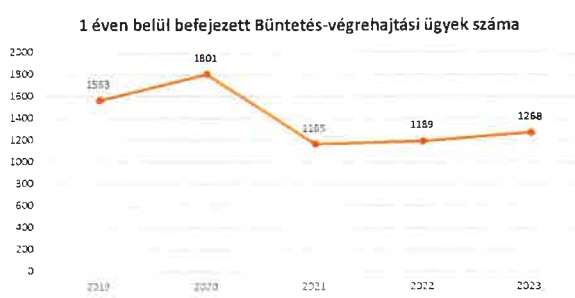
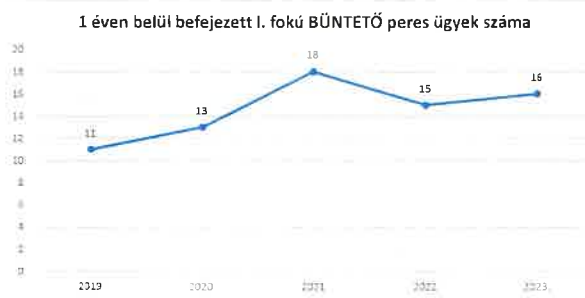

folyamatban maradt elsőfokú peres ügyek számában emelkedés tapasztalható, azonban az utóbbi években az elsőfokú büntető peres ügyek összetétele rendkívül kedvezőtlenül változott, azok egy része több vádlottas, kimondottan nehéz ténybeli és jogi megítélésű ügy, így ezáltal munkaigényesebb és hosszadalmasabb bizonyítást igényel.

A folyamatban maradt büntetés-végrehajtási ügyek száma 2020. évtől folyamatosan csökkenő tendenciát mutat.

1 éven belül befejezett elsőfokú ügyek 2019. – 2023.

4.) 1 éven belül befejezett elsőfokú ügyek	2019	2020	2021	2022	2023.
Büntető peres	11	13	18	15	16
Aránya a befejezett perekből	68,8%	65,0%	64,3%	57,7%	76,2%
Büntetés-végrehajtás	1563	1801	1165	1189	1268
Aránya a befejezett bv ügyekből	92,2%	91,7%	82,6%	86,5%	93,5%
Összesen	1574	1814	1183	1204	1284

A fenti adatokból kitűnik, hogy a peres ügyek több, mint fele 1 éven belül befejeződik, 2023-ban ez az arány már a 75%-ot is meghaladta.

A büntetés-végrehajtási ügyeknél ez az arány még magasabb.

A 2 éven túl folyamatban maradt elsőfokú peres ügyek 2019. – 2023.

5.) 2 éven túl folyamatban maradt peres elsőfokú ügyek	2019	2020	2021	2022	2023.
Büntető peres	1	2	2	4	7
Aránya a folyamatban lévő perekből	5,6%	8,0%	10,0%	17,4%	25,9%

A 2 éven túli ügyek száma emelkedett, ami a büntetőügyek elnehezülésével is indokolható.

Az 5 éven túl folyamatban maradt peres ügyek 2019. 01.01.-2023.08.31.

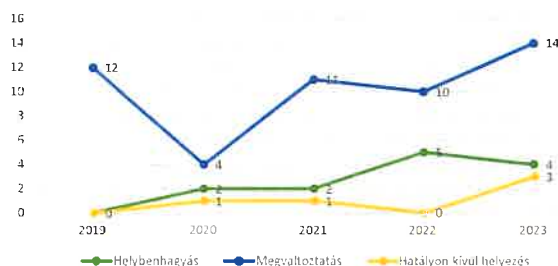
6.) 5 éven túl folyamatban maradt peres elsőfokú ügyek	2019	2020	2021	2022	2023.
Büntető peres	1	0	0	0	1
Aránya a folyamatban lévő perekből	5,6%	0,0%	0,0%	0,0%	3,7%

A törvényszéken egy öt éven túli ügy van folyamatban. Ez egy több vádlottas, nehéz megítélésű, a szervezett bűnözéssel összefüggő, kábítószer-kereskedelem büntette és más bűncselekmények miatt indult ügy. Az ügy elbírálásában bírói mulasztás nincs.

Megalapozottság a Törvényszék és az Ítéltábla viszonylatában

Megalapozottság a Törvényszék és az Ítéltábla viszonylatában	2019	2020	2021	2022	2023.
Helybenhagyás	0 0,0%	2 28,6%	2 14,3%	5 33,3%	4 19,0%
Megváltoztatás	12 100,0%	4 57,1%	11 78,6%	10 66,7%	14 66,7%
Hatályon kívül helyezés	0 0,0%	1 14,3%	1 7,1%	0 0,0%	3 14,3%
Egyéb	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%	0 0,0%
Összesen	12	7	14	15	21

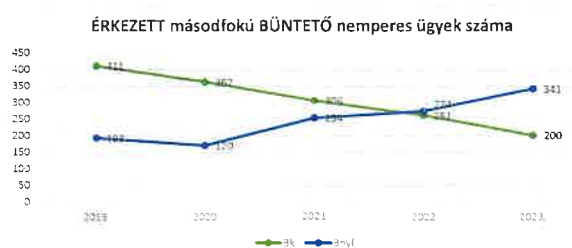
Megalapozottság a Törvényszék és az Ítéltábla viszonylatában

A törvényszék bírái időszerűen és összességében megalapozottan dolgoznak.

Másodfokú érkezett ügyek

1.) Másodfokú érkezett ügyek	2019	2020	2021	2022	2023.
Büntető peres	166	144	158	186	147
Szabálysértési peres	10	7	13	30	44
Peres összesen	176	151	171	216	191
Bk	411	362	306	261	200
Bnyf	193	170	254	274	341
Nemperes összesen	604	532	560	535	541

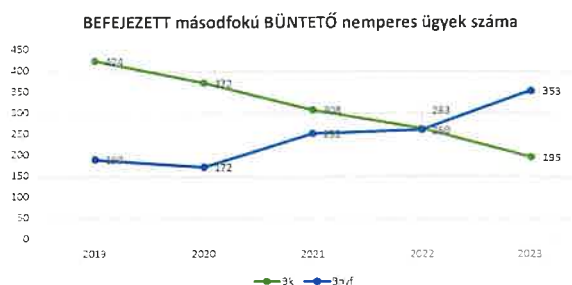
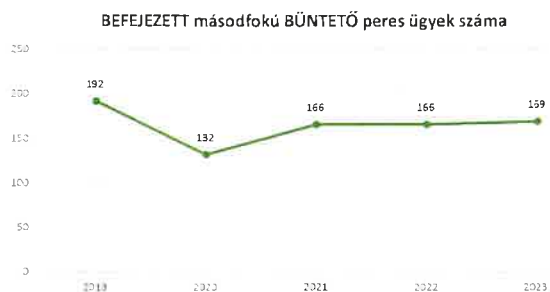

A másodfokú büntető peres ügyek érkezésének száma a vizsgált időszakban összességében stagnál.

A nemperes ügyek érkezésének száma folyamatosan magas a vizsgált időszakban. A nemperes ügycsoporton belül a nyomozási bírói határozatok felülbírlata iránti ügyek száma 2020. évtől folyamatosan, nagy mértékben emelkedik.

Másodfokú befejezett ügyek

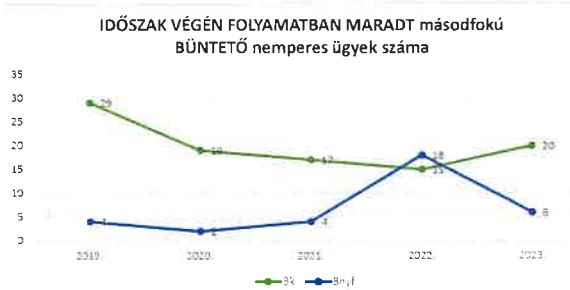
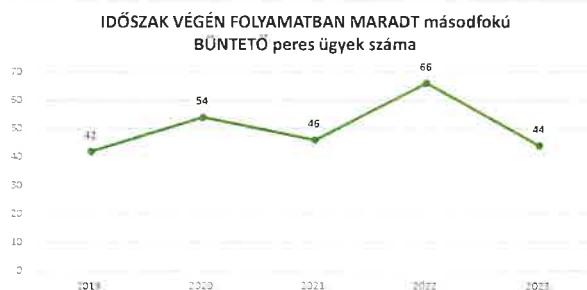
2.) Másodfokú befejezett ügyek	2019	2020	2021	2022	2023.
Büntető peres	192	132	166	166	169
Szabálysértési peres	13	6	14	30	42
Peres összesen	205	138	180	196	211
Bk	424	372	308	263	195
Bnyf	190	172	252	260	353
Nemperes összesen	614	544	560	523	548

A peres és nemperes ügyek befejezésének száma a vizsgált időszakban nagyságrendileg nem tér el az érkezések számától. A peres ügyek befejezése a vizsgált időszakban 2019., 2021. és 2023. évben meghaladta az érkezések számát.

Másodfokon folyamatban maradt ügyek

3.) Másodfokú folyamatban maradt ügyek	2019	2020	2021	2022	2023.
Büntető peres	42	54	46	66	44
Szabálysértési peres	0	1	0	0	2
Peres összesen	42	55	46	66	46
Bk	29	19	17	15	20
Bnyf	4	2	4	18	6
Nemperes összesen	33	21	21	33	26

A másodfokon folyamatban maradt peres ügyek, valamint a nem peres nyomozási fellebbviteli ügyek száma az előző évhez képest jelentősen csökkent. Ehhez képest az egyéb nem peres fellebbviteli ügyek száma minimális emelkedést mutat.

2023. január elsején a folyamatban maradt másodfokú büntető peres és nemperes ügyeket 7 (5,26) bíró, 2023. május elsejétől - az egyik tanácselnök felmentése okán - 6 (4,26) bíró, 2023. július 15-től - a 8. bírói álláshely betöltésével - ismét 7 (5,26) bíró, míg 2023. szeptember 27-től - a kollégiumvezető felmentése okán - ismét 6 (5,13) bíró bírálta el.

A 6 hónapon belül befejezett másodfokú peres ügyek

4.) 6 hónapon belül befejezett másodfokú peres ügyek	2019	2020	2021	2022	2023.
Büntető peres	132	87	143	150	119
Aránya a befejezett perekből	68,8%	65,9%	86,1%	90,4%	70,4%

A másodfokú ügyek 80%-a befejeződik 6 hónapon belül.

1 éven túl folyamatban maradt másodfokú peres ügyek

5.) 1 éven túl folyamatban maradt másodfokú peres ügyek	2019	2020	2021	2022	2023.
Büntető peres	1	1	0	2	0
Aránya a folyamatban lévő perekből	2,4%	1,9%	0,0%	3,0%	0,0%

1 éven túli peres ügy a törvényszéken nincs.

A Balassagyarmati Törvényszék büntető ügyszakában mind a járásbírói, mind a törvényszéki szinten az ítékezés alapvetően megalapozott és színvonalas. A törvényszéki elsőfokú ítélezési szinten az időszerűség javítására törekedni kell, melyre nagy mértékben kedvezően hat majd a megüresedett álláshelyek betöltése, mely ezért indokolt.

A kollégium működésével kapcsolatos tervek és azok megvalósításának ütemezése

Az ítékezés időszerűségének megtartása, javítása

Magyarország Alaptörvénye, a bírák jogállásáról szóló sarkalatos törvény egyértelműen rögzíti a bírói függetlenséget, melyre a bírói eskü kötelez. A bíró csak a törvénynek alárendelt, és döntéseit legjobb tudása és lelkiismerete szerint kell meghozza. Mindemelett kiemelkedő az időszerű ítékezés követelménye is. Elvárt, hogy az ügyek ésszerű időn belül fejeződjenek be. Ez nemcsak társadalmi elvárás a büntető ügyek körében, hanem a sértettek, de gyakran a terheltek érdeke is. A büntetési célokat legjobban érvényesíteni tudó, az elkövetéshez a lehető legközelebbi döntés a jó döntés, és maga bíró sem veszíti el érdeklődését az ügy iránt.

A Balassagyarmati Törvényszék járásbírói szintjén, valamint a másodfokú ítélezési szinten az ítékezés időszerűségének megtartása, a törvényszék elsőfokú ítélezési szintjén pedig a peres ügyek időszerűségének javítása kiemelt feladat.

A törvényszék első fokán az elhúzódó ügyek száma kétségtelenül kedvezőtlen. Ezen ügyek elhúzódása ugyanakkor nem vezethető vissza bírói mulasztásra. Mindegyik elhúzódó ügy bonyolult megítélésű, több vádlottas, nagy kurrenciális leterhelést is jelentő, a gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekmény vagy a szervezett bűnözéssel összefüggő, kábítószer-kereskedelemből származó bűntett miatt folyamatban lévő ügy. Amint arra fentebb már kitértem, valamennyi ilyen ügyet tárgyaló bíró az egyéb elsőfokú ügyeinek intézése mellett aktívan részt vesz a másodfokú felülbírálatban is. Ezen túlmenően a vizsgált időszakban a COVID 19 járvány miatti tárgyalás-kiesések, a terheltek, a védők, illetve a tanúk távolmaradása is nagyban hozzájárult ezen ügyek elhúzódásához.

A Balassagyarmati Törvényszék büntető ügyszakának jelenlegi időszerűségi mutatóinak kapcsán kiemelendő, hogy megítélésem szerint valamennyi büntető ügyszakos bíró esetében tetten érhető a törekvés az időszerű ítélkezésre. Az eljárást feleslegesen elhúzó eljárási cselekmények nem jellemzőek.

A büntetőügyszak kollégiumvezetőjének ezen, a bírákban meglévő törekvést segítenie kell, szükség esetén szakmai megoldások keresésével, tárgyi eszközök, akár emberi erőforrás biztosításával.

Esetleges kinevezésem esetén ennek megfelelően kívánok hozzájárulni az időszerűség megtartásához, illetve annak még kedvezőbbé válásához, egyebek között az alábbiakkal:

A törvényszéken az elsőfokú büntetőügyek szignálása előtt tájékozódni indokolt a bíráknál az egyes ügyek várható pertartamáról, az esetlegesen felmerülő bizonyítási nehézségekről és az ügyek várható befejezéséről.

Az időszerűség javítása és az arányos munkateher érdekében ugyanis a szignálás során a lehetőségekhez képest tervszerűséget kell érvényesíteni. Indokolt tehát konzultálni a bírakkal az ügyek kiosztása előtt.

A bírák leterheltségét az első- és a másodfokú ítélkezési szinten továbbra is folyamatosan figyelemmel kell kísérni, törekedve az arányos munkateher biztosítására. A súlysám alkalmazása ugyanis az elsőfokú ítélkezési szinten önmagában nem alkalmas a munkateher megfelelő mérésére, mivel a bírák vegyes referációjában ítélkeznek.

Az időszerű ítélkezés szempontjából az egyik legfontosabb tényező az ügy alapos előkészítése. Az új Be. által megteremtett előkészítő ülés a szerepét akkor tudja betölteni, ha a perbíró az ügyet már az előkészítő ülés megtartása előtt alaposan megismeri, és ennek során azt is felméri, hogy az várhatóan mennyi időn belül fejezhető be.

Tapasztalataim szerint valamennyi elsőfokú ügy előkészítését rendkívül alapos szakmai felkészülés előzi meg, így a már előre látható problémák megoldásához a szakmai segítségkérés – ami lehet anyagi jogi, vagy eljárásjogi természetű, de akár munkaszervezési kérdés is – már előre megtörténhet.

Annak érdekében, hogy a járásbíróságokon és a törvényszéken az időszerűség megtartása, javítása elérhető legyen, a két éven túli ügyek folyamatos figyelemmel kísérésén túl indokolt már az éven túli ügyek esetében is azok figyelemmel követése, esetleges időszakos monitorozása annak érdekében, hogy kellő időben kitűnjön, ha valamelyik ügy vonatkozásában a két éven túlivá válás lehetőségének jelei mutatkoznak. Ebben az esetben még a két éven túlivá válást megelőzően lehetőség van olyan bírói intézkedések megtételére, melyek az előregedés ellen hatnak.

A terheltek, tanúk távolmaradása, a szakértői vélemények esetleges késedelme esetén, indokolt esetben, a bírói függetlenség maximális tiszteletben tartása mellett, fel kell hívni az érintett bíró figyelmét a megjelenést elősegítő perrendi eszközök hatékony és időszerű alkalmazására. Legalább ennyire fontos, hogy az előregedett ügyek időszerű és a lehető legközelebbi hatánapra történő kitűzése megtörténjen.

Hangsúlyozni kívánom ugyanakkor, hogy mindezen lehetséges intézkedéseknek a célja nem a bíró munkájának megnehezítése, hanem annak támogatása, annak megelőzése érdekében, hogy az ügy előregedjen, illetve annak elősegítése érdekében, hogy a hosszú pertartamú ügyek minél gyorsabban, megalapozott és megfelelő szakmai színvonalú döntéssel lezáruljanak.

A szakmai színvonal megtartása, fokozása

A Balassagyarmati Törvényszék büntető ügyszakában működő instruktori, mentori rendszer, mind a kezdő bírák, mind a már tapasztalattal rendelkező bírák számára hatékony segítség tud lenni. Mindenképpen indokoltnak tartom ennek nem csak a megtartását, de indokolt esetben a bírának e rendszer szélesebb körben történő igénybevételére ösztönzését, a bírói függetlenség tiszteletben tartásával. Egy adott ügyben, különösen a bonyolult, hosszú pertartamú ügyekben, egy másik nézőpont segítséget nyújthat olyan körülmények, jogi megoldások észlelésében, melyek a perbíró figyelmét esetleg elkerülték.

Indokolt esetben célszerű lehet tanácselnöki feljegyzés készítése is. Azon túlmenően, hogy a másodfokú határozatok részletesen tartalmazzák az elsőfokú eljárással és a határozattal kapcsolatos megállapításokat, fontos a tanácselnöki feljegyzések rendszere is. A másodfokú határozat – jellegéből adódóan, hiszen elsősorban az elsőfokú határozatot bírálja felül – nem minden esetben alkalmas olyan, az iratban észlelt körülmény feltüntetésére, mely az elsőfokú bíró irányában figyelemfelhívást indokol. Erre tekintettel kiemelten fontos a tanácselnöki feljegyzésben rögzítetteknek nem csak az érintett bíró, hanem a szakmai vezetés által történő megismerése, illetőleg az azokból levont tapasztalatoknak a kollégium tagjaival, illetve az oktatás keretében a járásbíróági bírákkal történő megosztása.

A jogszabály-változások folyamatos figyelemmel kísérése és ennek közvetítése a kollégák felé szintén elengedhetetlenül szükséges az ítélkezés színvonalának megőrzéséhez és fokozásához. A kollégiumvezető egyik legfontosabb feladata a hatályon kívül helyezett ügyekből levonható következtetések kollégák elé tárása, de a Kúria felülvizsgálati eljárásban hozott, elsősorban a törvényszékünket érintő érdemi határozatainak megállapításainak figyelemmel kísérése és az arról való tájékoztatás. Ugyanígy nem lehet elmenni az alkotmányjogi panaszok tárgyában hozott döntések mellett sem, itt nyilván az elvi jelentőséggel bíró Alkotmánybíróági Határozatok hangsúlyosak.

Az ítélkezés szakmai színvonalának fenntartásához egyértelműen szükséges a képzések biztosítása, ahol a bírák elsajátíthatják azon ismereteket is, melyek nem egyértelműen levonhatók a jogszabályokból, vagy nem ismertek számukra. Ebben a körben a központi- és regionális képzéseken túlmenően nagy szerepe van a helyi képzéseknek is. Ahogy az jelenleg is gyakorlatban van a Balassagyarmati Törvényszéken, továbbra is szükségesnek tartom a büntető bírák képzését. A képzések kapcsán rendkívül fontos, hogy azok továbbra sem kizárólag előadások hallgatására korlátozódjanak, hanem a hallgatóság részére biztosítva legyen az adott témakörhöz tartozó kérdések akár előzetes, akár a képzésen történő felvetésének lehetősége, az, hogy a képzés résztvevői között párbeszéd alakulhasson ki.

Szintén folytatandónak tartom a törvényszék azon gyakorlatát, hogy nagyobb tapasztalattal rendelkező bírák felkérésére kerüljön sor a képzéseken történő előadásra.

Támogatandó az is, hogy a bírák, a titkárok és a fogalmazók részt vegyenek a jogi karok által meghirdetett posztgraduális képzéseken és szerezzenek szakjogi végzettséget.

A titkár- és fogalmazóképzésben valamennyi büntető ügyszakos törvényszéki bíró részt vesz. A bíró és a nem jogi beosztású munkatársa, az igazságügyi alkalmazott munkája szorosan összefonódik egymással, tevékenységük eredményessége egymástól függ. A bíró mellé beosztott igazságügyi alkalmazott nemcsak jegyzőkönyvvezetői feladatokat végez, hanem ezen túlmenően számos, a bírói munkát segítő feladatot is ellát. Az igazságügyi alkalmazottaknak a

bíró tevékenységét minél hatékonyabban segítenie kell. Erre figyelemmel lényeges tényező a bíró mellé beosztott igazságügyi alkalmazott felkészültsége, így az igazságügyi alkalmazottaknak nyitottnak kell lenniük az új feladatokra, munkamódszerekre és ismeretszintjük növelése érdekében részt kell venniük a számukra megrendezésre kerülő képzéseken.

A magas színvonalú, hatékony ítélkezés alappillére, hogy az adott ügyszakban ítélkező bírák ugyanazon jogkérdésekben lehetőség szerint azonos gyakorlatot folytassanak. Ebben a körben kiemelt feladata a kollégiumnak, hogy az esetlegesen felmerült eltérő joggyakorlat esetén, azt megtárgyalva, lehetőség szerint konszenzusra jutva foglaljon állást az adott témában. Fontosnak tartom, hogy amennyiben a kollégium konszenzusra jut valamely ilyen vitás kérdésben, úgy annak közvetítése a járásbíróági bírák irányába hatékonyan megtörténjen, legyen az közvetlen írásbeli tájékoztatás, vagy képzésen történő ismertetés, figyelemfelhívás.

A büntetőbírák tanácskozása is eszköze az egységes joggyakorlatnak, ahol a bírák kötetlenebbül beszélhetnek a problémás kérdésekről.

Az anonim határozatok megismerése minden kolléga számára adott, így egyedi ügyben való döntések során is e rendszernek a használatát szorgalmazom.

A jogalkalmazás körében felmerülő értelmezési kérdések megvitatását a kollégium keretein belül, de minden kolléga aktív részvételével változatlanul szükségesnek tartom. A nyitva maradt kérdéskörökben, továbbá annak érdekében, hogy a regionális, illetve országos szinten történő egységes joggyakorlat kialakulhasson, továbbra is indokolt a közvetlen kapcsolattartás a Fővárosi Ítélőtábla és a törvényszék között. Ez okból szükségesnek tartom, hogy az ítélőtábla kollégiumvezetője a kollégiumi ülésekre továbbra is meghívást kapjon. Indokolt továbbá a régió többi törvényszékének kollégiumvezetőjével, sőt, más régiók kollégiumvezetőivel is a szakmai kapcsolat fenntartása. Más törvényszékek gyakorlatának megismerése mindenképpen hasznos lehet, eltérő joggyakorlat észlelése esetén. A Büntető Kollégiumvezetők Országos Értekezlete véleményének kikérését és álláspontjának közvetítését is folytatni kívánom.

A személyes konzultációnak is jelentőséget tulajdonítok.

Az ítélkezési tevékenység megalapozottságának megtartása, fokozása érdekében folyamatosan figyelemmel kell kísérni a járásbíróágok és a törvényszék ítélkezési tevékenységét, illetőleg annak minőségi mutatóit.

A bírák ítélkezési tevékenységének vizsgálata, tárgyyszerű, segítő jellegű kell legyen és kellőképpen szolgálnia kell a bírák szakmai fejlődését.

A szakmai igényesség érvényre juttatása érdekében az ítélkező munka során törekedni kell a határozatok igényes megszerkesztésére, közérthető megfogalmazására. Az ügydöntő határozat tárgyasult összefoglalása a büntetőeljárás eredményének, mely a közvélemény számára hozzáférhető és megismerhető. A bírósági határozat színvonala jelentős mértékben formálhatja a társadalom tagjainak véleményét a bíróságokról és a bírói tevékenységről.

Közvetlenebb kapcsolat kialakítása a járásbíróágok büntető bírásaival

A Balassagyarmati Törvényszék Büntető Kollégiumának nyugállományba vonult vezetője mindig lehetőséget biztosított a járásbírák és a törvényszék bírái számára egyaránt a szakmai

beszélgetés folytatására a kollégium nyilvános ülései, a helyi képzések alkalmával, illetve egyébként is, amennyiben arra igény mutatkozott.

Azon túlmenően, hogy a járásbíráknak lehetősége van instruktor, mentor bíró igénybevételére, ösztönözném a kollégiumvezetővel történő személyes kapcsolat fenntartását is szakmai probléma felmerülésekor, a bírói függetlenségbe való beavatkozás nélkül.

Elkerülendő, hogy a törvényszék büntető ügyszakának szakmai vezetője és a járásbíróság büntető bírái között ne legyen közvetlen kommunikáció, legyen az akár formális, akár informális.

2019. évtől a Covid 19 járvány következtében a bírák a kollégium nyilvános ülésein és a helyi képzéseken is döntő arányban skype kapcsolattal vesznek részt, azonban fontosnak tartom a járásbírók számára szervezett képzéseken alkalmanként a személyes részvételt, nem csak a kollégiumvezető részéről, hanem – amennyiben feladataikkal időben összeegyeztethető – a másodfokú bírák részvételével is, a bírák személyes találkozásain alapuló, jó és közvetlen kollegiális kapcsolatok kialakítása, illetve megőrzése érdekében.

Közvetlen munkakapcsolat fenntartása a civilisztikai ügyszak bírásaival

A kötelező hármastanácsok, illetve kizárások esetén a Bnyf. és Bf. tanácsok összeállításához igénybe kell vennünk polgári ügyszakos kollégáink közreműködését. A jövőben is törekednünk kell tehát a tárgyalási napok körültekintő egyeztetésére.

Az emberi erőforrások optimális elosztása, hasznosítása

Az igazgatási vezetők egymást segítő vezetők. Jóllehet a feladatok és a hatáskörök között különbségek vannak a törvényszék elnöke és a kollégiumvezetője között, ám, ha nem rendelik alá tevékenységüket a közös céloknak, ezek a célok nem érhetők el és ennek végső soron az adott megye bírói kara látja a kárát. A vezetői kar fellépése, illetve a közös gondolkodás talán sehol nem érhető annyira naprakészen tetten, mint az emberi erőforrások optimális elosztásában, illetve azok hasznosításában.

Az emberi erőforrásokkal való optimális gazdálkodás egyik fontos kritériuma, hogy mindenki a tudásának, képzettségének megfelelő munkát végezze, amely a szervezet egész működésének hatékonyságát szolgálja. Az emberi erőforrások optimális elosztását az ügyelosztási rend igyekszik lekövetni, melynek módosítására folyamatosan sor kerül.

Az erőforrások optimalizálása szükséges ahhoz is, hogy valamennyi bíró azonos ügyteherrel dolgozzon.

A humán erőforrással való gazdálkodással összefüggésben közösségként kívánom szemlélni a Balassagyarmati Törvényszék és az illetékessége alá tartozó járásbíróságok büntető ügyszakos bíráit, a büntető szakág problémáit.

Mint arra fentebb már kitértem, a bíró adminisztratív munkaterhének csökkentésében rendkívüli szerepe van a jól képzett igazságügyi alkalmazottaknak. Büntető ügyszakban az ő képzésük is a változó joganyag által megkövetelt, így azt a jövőben is folytatni kell a kiemelkedő tudással és elhivatottsággal rendelkező igazságügyi alkalmazottak aktív részvétele mellett, akik a félkészültségük és emberi hozzáállásuk okán képesek tudásuk átadására.

Az optimális munkaerőelosztást az e-ügyintézés miatt is folyamatosan szem előtt kell tartani. A 2015. évi CCXXII. törvény a munkaterhet bizonyos szinten megnövelte a kezelőirodákban dolgozó, illetve a bíró mellé beosztott tisztviselők esetében. A kezdeti nehézségeken mára már

túljutottunk, azonban egy-egy kolléga tartós kiesése azonnali megoldást és munkaerő-átcsoportosítást igényel. Hosszú távon az eltérő ügyszakokban dolgozó tisztviselők, ügyintézők folyamatos belső képzése is indokolt lehet annak érdekében, hogy könnyebben lehessen a kiesőket pótolni.

Mind a törvényszék, mind a járásbírói szint esetében igaz, hogy akár egy bíró betegsége, tartós távolléte esetén a bíróságok működése jelentősen elnehezül.

A bírói integritás

Az integritás, az igazgatási munka átláthatósága és annak kiszámíthatósága és ellenőrzöttsége az OBH elnökének stratégiai céljai között megjelölt tényező. Az Országos Bírói Hivatal elnökének 6/2016.(V.31.) OBH utasítása az integritási szabályzatról részletesen szabályozza ezen területet, mely érvényesülésének elősegítése a kollégiumvezető számára is fontos feladat.

Alapvető követelmény, hogy a bírák ítélkezési tevékenységüket az Alaptörvénynek megfelelően, függetlenül és pártatlanul, legjobb tudásuk szerint, minden külső befolyástól mentesen lássák el.

A bírák ítélkező tevékenységükben nem utasíthatók. Ezen alkotmányos követelmény, az eljárási határidők és ügyviteli szabályok figyelemmel kísérésének szakmai vezető általi kötelezettségét nem érinti, mint ahogy igény esetén a szakmai támogatás — a bírói függetlenséget nem érintő — megadását sem. Az igazgatási ellenőrzési feladatok ellátása során a bírói függetlenség maradéktalan tiszteletben tartásával kívánok eljárni. A kollégiumvezetői feladatok csak az objektív megállapításokat és annak tárgyyszerű ismertetését teszik lehetővé, valamint egyes igazgatási kérdéskörökbe tartozó döntés vagy erre irányuló javaslatátétel átláthatóságát.

Az átláthatóság biztosítása a kollégiumi jegyzőkönyvek, kollégiumi határozat belső honlapon való megjelentetése, a lehető legközelebbi időpontban.

Az ügyfelek a kezelő irodákban és a tárgyalásokon kerülnek közvetlen személyes kapcsolatba a bírósággal. Minden tárgyaló bíró és az ügyfelekkel kapcsolatba kerülő igazságügyi alkalmazott magát a bíróságot testesíti meg az ügyfelek szemében, ezért az időszerű, színvonalas döntéshozatal mellett a hivatás etikai normái is jelentőséggel bírnak. Az ügyfelek problémáit tisztességesen, empatikusan és méltányosan kell kezelni a bírósági szervezetnek. Ezért alapvető követelmény az is, hogy szakmailag jól felkészült tisztviselőktől kapjanak tájékoztatást és a kérelmük megfelelően kerüljön elintézésre.

Az átláthatóságon belül lényeges körülmény az ügyelosztási rend naprakészen tartása és az abban foglaltak megtartása az ügyek kiosztása során.

A Balassagyarmati Törvényszéken, mint kis létszámú szervezetben nyilvánvalóan nem lehet ragaszkodni az ügyelosztási rend állandóságához, annak felülvizsgálatát a szükségeshez képest el kell végezni.

A törvényszéki ügyek elosztása során kiemelten fontosnak tartom az esetleges törvényből eredő kizártságok figyelembevételét, elkerülve ezáltal, hogy az ügyek átszignálására kerüljön sor. Különösen a másodfokú ítélkezési szinten célszerű az ügykiosztás olyan szabályozása, hogy nyomozási bírói határozatok felülbírálatában lehetőség szerint a legkevesebb bíró járjon el egy adott ügyben, hogy elkerülhető legyen az ügyek felterjesztése az ítélőtáblára, más törvényszék

kijelölése érdekében. A rendes ítélkezési ügyszakban ez valamennyivel könnyebben megoldható, nehézség az ügyeletek, illetve a készenlét esetén merülhet fel ezzel kapcsolatban.

A Balassagyarmati Törvényszék integritás felelőssével történő együttműködés a továbbiakban is célom annak érdekében, hogy az integritási szabályzat előírásainak teljeskörűen meg tudjon felelni mind a kollégium, mind a törvényszék büntető ügyszaka.

Az integritással kapcsolatban továbbra is nagyon fontosnak tartom az Alkotmányvédelmi Hivatal által szervezett előadásokon való részvételt.

Az integritás témakörében jelentőséggel bír a nyilvánosság korrekt tájékoztatása. Kijelenthető, hogy a Balassagyarmati Törvényszék sajtótevékenységét túlnyomórészt a törvényszék elsőfokán induló, kiemelt tárgyi súlyú élet, testi épség elleni, szexuális vagy éppen a gazdasági büntetőügyek teszik ki, amelyeket kiemelt sajtóérdeklődés kísér. Hangsúlyosnak tartom, hogy a törvényszék sajtószóvivője és a kollégiumvezető között kiegyensúlyozott, gördülékeny munkakapcsolat legyen. Ez a mindennapokban jelenleg is jól működik. Továbbra is törekedni kell a tárgyilagos, világos és közérthető kommunikációra. Ezzel lehet elejét venni, hogy a sajtó képviselői az ügyfelektől szerzett hallomás útján, a valóságtól eltérő eseményekről adjanak számot, vagy mutassák be a bíróság működését. Véleményem szerint szükségtelen a sajtószereplés erőltetése, csak a valóban közérdeklődésre számot tartó ügyekben indokolt a bíróság megszólalása. Kinevezésem esetén a sajtószóvivővel fennálló jó munkakapcsolat megőrzésére fogok törekedni.

Tárgyi eszközök biztosítása, költséghatékonyság

A tárgyi eszközök biztosításában való döntéshozatal a törvényszék elnökének a jogköre és feladata, melyben a büntető ügyszakot érintő előkészítő- és háttér munka tekintetében mindenben támogatnám a szükséges mértékben.

A Balassagyarmati Törvényszék és az illetékességi területére tartozó járásbíróságok épületei, a tárgyalók és a dolgozószobák - mind berendezésükben, mind informatikai ellátottságuk terén - jól felszereltek. Valamennyi bíró, bírósági titkár, fogalmazó és igazságügyi alkalmazott korszerű munkaállomással rendelkezik. Valamennyi büntető ügyszakos bíró rendelkezik az otthoni munkavégzés lehetőségét is biztosító notebookkal, amelyekről a BIIR és más bírósági rendszerek is elérhetők és mód van hangfelvétel készítésére is. A Vibe rendszeren keresztül, vagy a CooSpace használatával otthon is hozzájut a szakterületének megfelelő ismeretekhez.

A büntető ügyeket érintően is egyre nagyobb teret kap az informatika és a telekommunikáció. A büntetőeljárás szinten is szabályozott telekommunikációs eszközök használatának támogatása a bíróság jövője, ennek érdekében a továbbiakban is a Viavideo rendszer lehető legnagyobb fokú kihasználtságára törekszem. Pergazdaságosság szempontjából is indokolt az elektronikus eszközök alkalmazása az eljárási cselekmények során, amennyiben annak törvényi- és tárgyi feltételei fennállnak. Jelenlegi munkám során is erre törekszem. Amennyiben a fogvatartott terhelt a személyes megjelenését nem kéri, úgy minden esetben a Viavideo rendszer használatával kerül sor a nyilvános ülés, vagy a tárgyalás megtartására, fogvatartott tanú esetében pedig minden esetben, amennyiben az adott bv. intézetben van szabad távmeghallgató.

Részben a tárgyi feltételek biztosítása, részben a bíróságokhoz való hozzáférés egyszerűsítése szempontjából fontos az Ítélezést Támogató Rendszer (ITR) központi bevezetése. Az ezzel

kapcsolatos tárgyi eszközök rendelkezésre állnak, a képzések megtörténtek, folyamatos a törekvés a rendszer minél szélesebb körű használatára.

A büntető és szabálysértési ügyek tárgyalására használt tárgyalótermek hangrögzítővel ellátottak. A Balassagyarmati Törvényszék és Járásbíróság épületegyüttesében 3 tárgyaló, míg a Salgótarjáni, illetve a Pásztói Járásbíróságon 1-1 tárgyaló alkalmas távmeghallgatásra.

A belső intraneten kiépítésre került egy – regisztráció után – bárki számára hozzáférhető szakmai fórum, melynek témáihoz bárki hozzászólhat és újabb szakmai témákat is felvethet. Ez a fórum alkalmas arra is, hogy a szakmai vezetők a lehető legrövidebb időn belül és közvetlenül értesüljenek a törvényszéken felmerülő esetleges szakmai tanácskozást igénylő kérdésekről.

A büntető kollégium belső honlapján kialakított „Szellemi Műhelyünk” menüpont alatt olyan, a törvényszéken és a járásbíróságokon szolgálatot teljesítő bírák és titkárok által írt szócikkek, a korábbi időszakban készített különböző, színvonalas szakmai anyagok találhatók, amelyek gyakorlati segítséget jelentenek a büntető ügyszakos bírák számára. Ezen túlmenően az ítélezés során hasznosítható szakmai anyagok – így pl. a Fővárosi Ítéltábla szakmai anyagai - minden bíró részére megküldésre kerülnek saját e-mail címére.

Kapcsolattartás az igazságszolgáltatásban közreműködő hivatásrendekkel

Az egységes jogalkalmazás biztosítása érdekében a büntető ítélezésben felmerülő jogértelmezési és jogalkalmazási problémák megtárgyalása alapvető fontosságú az igazságszolgáltatásban közreműködő hivatásrendekkel.

Az igazságszolgáltatásban közreműködő hivatásrendekkel elvszerű kapcsolatot alakítottunk ki, melynek fenntartását a jövőre nézve is fontos feladatnak tartom. A jogszabályok által lehetővé tett, átlátható módon, a törvényszék elnöke által szükségesnek tartott mértékben fenntartva a szakmai kapcsolatot.

A kollégiumvezetői álláshelyre benyújtott pályázatom kedvező elbírálása esetén, feladataimat az alábbi célkitűzések szem előtt tartásával kívánom ellátni:

Rövid távú célok:

- a törvényszéken folyamatban maradt első- és másodfokú ügyek figyelemmel kísérése, azok magas színvonalú, megalapozott, mielőbbi befejezése érdekében minden szükséges támogatás megadása a bírák részére (a pályázatban ismertetett igazgatási tevékenységgel, szakmai konzultációkkal)
- az igazságügyi alkalmazottak tekintetében a megfelelő, kiegyensúlyozott, lehetőség szerint hasonló munkateher biztosítása, az időszakosan kieső munkaerő helyettesítésének, és munkatorlódás esetén a munkateher kiegyenlítésének megoldása, illetve biztosítása,
- a szabálysértési ügyek hatékony feldolgozásának, a jogalkalmazás egységesítésének elősegítése.

Hosszú távú célok:

- a magas színvonalú, időszerű és megalapozott ítélezés biztosítása (a pályázatban ismertetett módon és eszközökkel),
- az ún. mega ügyek kivételével, csak olyan 2 éven túli ügy legyen, amely hatályon kívül helyezés folytán vált azzá,
- ne legyenek 5 éven túli ügyek,

- a belső tudástár folyamatos bővítése,
- az eddig kialakított képzési és szakmai kapcsolati rendszer fenntartása, bővítése.

Összegzés

Kinevezésem esetén a fentiekben részletesen bemutatott célok elérése érdekében szeretnék munkálkodni annak érdekében, hogy a Balassagyarmati Törvényszék Büntető Kollégiuma hatékonyan és eredményesen tudja betölteni feladatait.

Remélem, hogy törekvéseim révén olyan kiegyensúlyozott, nyugodt és konszenzuskész együtt gondolkodás és együttműködés alakul ki, mely mind a törvényszék, mind a járásbíróságok javára válik, ezáltal növelve a teljes büntető ügyszak ítélkezésének időszerűségét, minőségét és hatékonyságát.

Ehhez kérem valamennyi Kollégám, az Országos Bírószági Hivatal Elnökének és a Balassagyarmati Törvényszék Elnökének bizalmát és támogatását.

Balassagyarmat, 2024. január 8.

dr. Kozma-Kovács Krisztina
törvényszéki tanácselnök